

ὕγιειν χωρὶς νὰ δεινύη τὴν παραμικρὰν ὀργανικὴν ἀλλοίωσιν διὰ τοῦτο, ἐὰν ὁ καρπὸς ὀριμάσῃ καὶ δὲν βραχῆ θέλει εἶσθαι τῆς αὐτῆς ποιότητος μὲ τὸν καρπὸν τῶν παρελθόντων ἐτῶν. Παρατήρησα προσέτι ὅτι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὀριμάνσεως (τὸ φούσκωμα) ἡ προσβληθεῖσα ἐπίδερμις ἀναλαμβάνει τὴν φυσικὴν αὐτῆς ἐλαστικότητα.

Ἡ νόσος ὅμως θέλει βραδύνει τὴν ὀριμαντίν ἐπί τινὰς ἡμέρας, καὶ ἐπειδὴ τὸ προϊόν κινδυνεύει ἕνεκα τῆς βροχῆς, διασωθῆν ἀπὸ τὴν Σκύλλαν φοβοῦμαι μὴ πως περιπέσῃ εἰς τὴν Χάρυδδιν.

ζ. *Ε'. Μέτρα πρὸς διάσωσιν τοῦ καρποῦ καὶ ἐξόντωσιν τοῦ κακοῦ.*

Ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς νόσου, λαβύτης τοιοῦτον ἐπιδημικὸν χαρακτῆρα, κατανοεῖ ὁ ἀναγνώστης ὅτι τὰ θεραπευτικὰ μέσα εἶναι καὶ σπάνια καὶ ἀνίσχυρα [1] καὶ ἂν ἀναλογισθῆ ὅτι δύο σημαντικαὶ χῶραι, ὡς ἡ Γαλλία καὶ Ἰταλία, ἐν αἷς ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου εἶναι πηγὴ μεγάλου πλούτου, δὲν ἤδυνήθησαν νὰ καταπολεμήσωσι τὴν νόσον, μ' ὅλα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἡ γεωργία τοῖς χορηγεῖ ὡς ἀνοῦστα καὶ ἀμαζύουσα, μ' ὅλους τοὺς πόρους τοὺς ὁποῖους τὸ εὐκατάστατον τῶν ἰδιοκτητῶν παρέχει, μ' ὅλους τοὺς σοφοὺς ἄνδρας ὅτινες ἐφιλοτιμήθησαν εἰς ἀνακάλυψιν θεραπευτικῶν μέσων καὶ ἐξετέλεσαν διάφορα πειράματα, μ' ὅλας, τέλος, τὰς προσπάθειάς τῆς ὁποίας αἱ Κυβερνήσεις κατέβηλον, θέλει πιστεύει, ὅτι τὸ μέγα τοῦτο κακὸν εἶναι δυσθεράπευτον, καὶ ὅτι ἄλλο δὲν μένει, εἰμὴ νὰ παύσῃ ὡς ἤρχισε, δηλ. ἀφ' ἑαυτοῦ.

Μ' ὅλον τοῦτο φρονῶ ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται δὲν πρέπει νὰ σταυρώσωσι τὰς χεῖρας, καὶ νὰ περιμένωσι μόνην τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν, καθὼς τοῦτο πολλάκις συμβαίνει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν καὶ ἐπὶ τῶν σπουδασιτέρων. Ἰβὺν δὲ τί νομίζω ὅτι εἶναι καλὸν νὰ κάμωσι [2].

Α'. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρὸν δηλ. τὴν διώσωσιν τοῦ καρποῦ.

Νὰ ἀφαιρέσωσι τὰ παρὰ τὰς σταφυλάς φύλλα, καὶ νὰ στηλώσωσι ὅσον εἶναι δυνατόν ὑψηλότερα τοὺς κλάδους, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς κυκλοφορίας τῶν ρευμάτων τοῦ αἵρος, ὅστις ἀποξηραίνει τὸν μήκυστα' νὰ ἐκθέτωσι δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ὅσον ὅμως ἡ καλλιέργεια τῆς σταφίδος τὸ ἐπιτρέπει τὰς σταφυλάς ὑπὸ τὴν προσβολὴν τῆς ἡλιακῆς θερμότητος.

[1] Prevenir l'invasion del' o i d i u m semblé impossible, car le champignon ne devient visible à l' exterieur, que lorsqu' il est déjà entièrement developpé.

Duchartre, Journal d' agriculture Sept. 1850 n. 18.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ προλάβῃ τις τὴν εἰσοβολὴν τοῦ Ὠιδίου, διότι ὁ μύκηξ οὗτος δὲν γίνεταί ὁρατὸν εἰμὴ μετὰ τὴν ἐντελὴ ἀνάπτυξίν του.

[2] Τὰ μέτρα ταῦτα ἐξετέλεσαν καὶ εἰς τὸν παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἑσωτερικῶν Τμηματάρχῃν Κύριον Σπυριδιότῃν τοῦ ὁποίου ὁ περὶ τὴν ὑπερσεῖαν ζῆλος εἶναι γνωστὸς καὶ ἀνώτερος παντὸς ἐπαίρου.

Νὰ παύσωσι τὸ τόσον ὀλέθριον καὶ ἀνωφελεῖς πείραμα, πρὸ πάντων εἰς τὰς ὕγρας, εἴτε ὡς ἐκ θέσεως, εἴτε ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν γαίας.

Νὰ συνάξωσι μετ' ἐπιμελείας τὰς εἰς ἄκρον προβληθείσας σταφυλάς, αἰτινες ἡ καταρρέουσι, ἢ δὲν ὀριμάτωσιν, καὶ νὰ τὰς θάψωσιν ἡ καύσωσι.

Νὰ βάλλωσιν εἰς ἐνέργειαν, συνεχροῖως ὅμως ἀποστῶντες καὶ διὰ μιᾶς, ἐπὶ μίαν τοῦλάχιστον ἐβδομάδα, τὰ ἔσπραν, τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου Πρωτοῦ προταθῆν πείραμα δι' ἀγύρων, ἢ ἄλλων ὑλῶν προξενουστῶν ἀπὸ μίαν καπνοῦ ἄνευ φλογῶν. Τοῦτο δὲ οὐχὶ διὰ νὰ διώκῃ τὴν ὀμίχλην, ἥτις κατ' αὐτὴν τοῦ ἐτους τῆν ὀριμάνσιν συμβαίνει ποτὲ εἰς τὰς παραλίαις, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀποσπτικὴν ἐνέργειαν τῶν ἐν τῷ καπνῷ περιεχομένων χημικῶν οὐσιῶν.

Β'. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον.

Ἐν καιρῷ τῆς καλλιέργειας νὰ κόψωσι μετ' ἐπιμέλειας τε προσοχῆς πᾶν προσβληθὲν ὑπὸ τῆς μυκητικῆς νόσου ὄργανον. Οἱ δὲ καλῶς τὰς ἀμπέλους τῶν ἐπιμελουμένων ἂς μὴ λησμονήσωσι ὅτι χάριν μιᾶς καὶ ἐκ σταφυλῶν δὲν πρέπει νὰ διακινδυνεύωσι τὸ ὅλον, ἀκόπτοντες κλάδον προσβεβλημένον ἐν μέρει, διότι τὸν κλάδον ἔχει 1 ἢ 2 ἀνοσοφόρους ὀφθαλμούς.

Νὰ μὴ ἀρήτωσι νὰ σαπῶσιν ἐντὸς τῶν ἀμπέλων τὰ προσβεβλημένα φύλλα καὶ οἱ κλάδοι.

Ἐπειδὴ καὶ τὰ χροαχθέντα πρέμνα ἀναπτύσσονται ταχύτερον τὰς σταφυλάς τῶν, εἶναι καλὸν νὰ ἐνεργάσωσιν ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ μὲ κάποιαν φειδῶ, τὸ ὀλέθριον χάραγμα.

Ταῦτα νομίζω συντελεστικὰ καὶ εὐεκτέλεστα παρὰ τοῖς ἰδιοκτῆταις. Τὰ λοιπὰ πάντα, εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ μύκητος διὰ διαφόρων ἀλκαλιῶν καὶ ἄλλων οὐσιῶν, καθὼς καὶ πλῆθος ἄλλων δοκιμῶν γενομένων ἐν τῷ τόσῳ ἐν Εὐρώπῃ καθὼς καὶ ἐν Ἑλλάδι, θεωρῶ καὶ ἐμὴν καὶ ἐπαίνῳ τὸν ζῆλον τῶν ἐφευρετῶν, ἀλλὰ ἐπιπλέον πιστεύω νὰ ὑπάρξῃ οὐδὲ εἰς ἐν Ἑλλάδι ἰδιοκτῆται ὅστις θέλει τὰ βλάσει εἰς πρᾶξιν.

Τοιαύτη εἶναι ἡ νόσος, τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἀποτελέσματά της, καὶ ταῦτα ἤδυνήθη πρὸς ὅσον νὰ ἐκθέσω εἰς γνώσιν τοῦ Κοινοῦ, καὶ τῶν ἐχόντων συμφέρον νὰ ἀκούσωσι τῶν ἄλλων τὰς γνώμας ἐμὰς μετὰ καιρὸν πληροφορηθῶσι τὸ ἄξιον λόγου εἴτε διὰ παρατηρήσεων, εἴτε διὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ συγγεγραμμένων ἐπὶ τῆς τοσοῦτον σπουδαίας ταύτης ὕλης. δὲν θέλω διατάσει νὰ τὸ κοινοποιήσω διὰ τῆς Μνημοσύνης. Ἐύχομαι δὲ εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας καρτερίαν, φρόνησιν καὶ ὑπομονήν, καὶ εἰς τινὰς ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις κεραιολογίους καὶ τοκιστὰς περισσοτέραις φιλανθρωπίστους. Ἄς μὴ λησμονήσωσι δὲ οἱ τελευταῖοι ὅτι ὅπου ὁ κεραιολογισμὸς ἐκείνους συνοδεύει τὰς ἀπολύσεις τοῦ πλουτοῦ ὅσον νόμιμοι καὶ ἂν ᾖσι, μὲ φθόνον καὶ κατὰρας ἀπὸ προσθέσεως πρὸς τὰ ἐκ Θεοῦ πεμπόμενα κινῶν ἐπιτυχήματα τὰς ἀγρίας δικαστικὰς καταδιώξεις, ἀπὸ λυκοῦσι τὴν καρδίαν τοῦ πτωχοῦ περισσότερον τῶν πληγῶν τῆς θείας μαστίγος.

Θ. Γ. Ὀργανίδης.